

26

Ἡ φιλοσοφία ἔχει ἀντικείμενο τὴν ἀλήθεια.
Ἡ τέχνη, τὴν ὁμορφιὰ τῆς ἀλήθειας. Ἡ τέ-
χνη — τέτοια ἢ ἀποστολή της — μᾶς ὁδηγεῖ
«πρὸς τὴν ὠραίαν ἀλήθεια, πρὸς
τὴν ὠραία ζωή».

27

Κάθε πράγμα πού ζεῖ γύρω μας πρέπει νὰ τὸ
κοιτάζουμε μὲ στοργή καὶ εὐλάβεια. Ἄς μι-
λοῦμε πάντα γι' αὐτὸ μὲ ὄση τρυφερότητα καὶ
ἀγάπη μιλοῦμε γιὰ ἓνα τοπίο ἢ ἓνα γλυκὸ ἀ-
νοιξιάτικο ξημέρωμα. Γιατὶ μπορεῖ ἡ Ζωὴ νὰ
νὰ εἶναι καρπὸς τῆς Γῆς, ἐδωρήθη
ὅμως ἐξ οὐρανοῦ.

28

Δὲν πρέπει ν' ἀπαγορεύουμε στὸν ἄνθρωπο νὰ
συνθέτει κόσμους πλασματικούς. Γιατί νὰ τὸν
ἀποστεροῦμε ἀπὸ ὅ,τι τοῦ κάνει χαρμόσυνες
καὶ γόνιμες τὶς ὥρες τῆς μοναξιᾶς του;

29

Ἡ ἀδιαφορία εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἐπικίνδυνα
ἐλαττώματα τῆς ψυχῆς. Δὲν ὑπάρχει τίποτα
σ' αὐτὸν τὸν πλανήτη, πού νὰ μὴν ἀξίζει τὴν
ἔγνοια μας καὶ τὴ στοργή μας. Τίποτα! Μήτε
τὸ πιὸ ἀσήμαντο περιστατικό, μήτε ἡ πιὸ πε-
ζὴ ὑπαρξή, μήτε ἡ πιὸ ἄχαρη γωνία τῆς Γῆς.
"Αν ἀδιαφορήσουμε γιὰ κάτι, χάνουμε ἀνεπα-
νόρθωτα μιὰ λεπτομέρεια ἀπὸ τὸν θεῖο πίνακα
τῆς ζωῆς ἢ μιὰ συγχορδία ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη,
τὴν πολὺ ἀνθρώπινη μουσικὴ τοῦ πεπρωμένου.

30

Δὲν πρέπει νὰ θεωροῦμε μεγάλες ἀλήθειες παρὰ ἐκεῖνες μονάχα πού ἐμπνέουν τὴν αὐτοπεποίθηση καὶ τὸν αὐτοσεβασμὸ στὸν ἄνθρωπο. Γιὰ τὶς ἄλλες ἂς μὴ μιλοῦμε παρὰ σὲ μερικές, σπάνιες εὐτυχῶς, στιγμές, πού κάτι πολὺ δυνατὸ μᾶς ὑποχρεώνει νὰ τοποθετοῦμε τὸ μέτωπο τῆς ψυχῆς μας πιὸ κάτω ἀπὸ τὴν καρδιά, τὴν ἄλογη καὶ ἀδυσώπητη καρδιά τῆς Μοίρας μας.

31

“Ὁμως, ἀδελφέ μου, ξέρεις ἄραγε τί τρομερὸ εἶναι οἱ παράδεισοι τῆς ψυχῆς μας νὰ χάνουν τὴν ἠθικὴ ρίζα τους, νὰ μένουν μετέωροι στὸ κενό, νὰ μὴ βρίσκουν πουθενὰ ἀντιστύλι ἢ τουλάχιστον κάτι χέρσο γιὰ νὰ συντριβοῦν;

32

“Ο,τι εἶναι ὑλικὸ στὸν κόσμον θέλει νὰ γίνῃ
πνευματικὸ — βάθος, λόγος, διάρκεια. “Ο,τι
εἶναι πνευματικὸ στὸν κόσμον θέλει νὰ γίνῃ
ὑλικὸ — σὰρκα, φῶς, διάστημα. Ποιὸς ξέρει ;
”*Ἴσως unus fama, quum duo, vultus erat.*

33

*Τὰ ἐλαττώματα εἶναι κάποτε ἢ πυκνὴ κιονο-
στοιχία ποὺ μᾶς ἐμποδίζει νὰ δοῦμε
τὸν λιτὸ σηκὸ τῶν ἀρετῶν.*

34

Κάθε ὀμορφιὰ πού συναντοῦμε, ὅσονδήποτε ἀπλῆ ἢ ἀσήμαντη κι ἂν εἶναι, ἀδημονοῦμε νὰ τὴν ἐγκωμιάσουμε μὲ συμφωνίες λέξεων, χρωμάτων ἢ ἤχων. Γιατὶ, ὅπως ὠραῖα τὸ ἔγραψε ὁ Keats, «a thing of beauty is a joy for ever».

35

Εἶναι ἀδύνατο νὰ κοιτάξεις κατάματα τὴν εὐτυχία, ὅπως τὸν ἥλιο, ὅπως τὴ μοίρα. Παράξενη νεράϊδα ἢ εὐτυχία, πού μόλις τὴν πλησιάσει κανεὶς χάνεται.

36

Ἐπάρχουν σκέψεις πού δέν εὐημεροῦν στό κλίμα τοῦ ὀρθολογισμοῦ μας. Κι ὅμως εἶναι ἄγγελοι ἢ προάγγελοι τῆς πραγματικότητας καί τῆς ἀλήθειας.

37

Ἐπάνω στήν ἀπίδα κάθε ἀνθρώπινης νίκης στέκεται μ' ἀνοιχτές τῆς φτεροῦγες ἕνας δυσαρροστημένος ἄγγελος τοῦ Θεοῦ.

Πρέπει νὰ μιλοῦμε γιὰ τὴ Ζωὴ μὲ παρρησία καὶ ὑπερηφάνεια. Κι ὅμως πολλοὶ μοῦ λένε πὼς πρέπει νὰ κρυφομιλοῦμε γι' αὐτή, νὰ τὴ λατρεύουμε σ' ἀπόμακρά ἐρημοκκλήσια ἢ σὲ ἄδυτα μὲ μεγάλες χάλκινες θύρες διπλοσφαιλιστές. Ὡσὰν ἡ Ζωὴ νὰ μὴν εἶναι ἄσπιλη καὶ τελετουργικὴ στὸ λάμπος τοῦ μεσημεριοῦ. Ὡσὰν ἡ Ζωὴ νὰ μὴ θέλει νὰ στήνει ἱεροὺς χοροὺς στὰ τρίστρατα τῆς ἐξοχῆς καὶ στὶς λεωφόρους τῶν μεγαλουπόλεων, στὶς ἀνοιχτὲς θάλασσες καὶ στοὺς τρυφηλοὺς ἀνοιξιάτικους κάμπους.

39

‘Ο πόνος είναι πολὺ βαθειὰ στιγμή τῆς ζωῆς,
ποὺ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ μιλάει κανεὶς γι’ αὐτὴν
οὔτε νὰ προσπαθεῖ νὰ τὴν ἀνακοινώσει στοὺς
ἄλλους. ‘Η τέχνη μόνο μπορεῖ νὰ τὴν ὑποβά-
λει ἢ νὰ τὴν ὑπομνήσει, καὶ μόνο μὲ τὰ σωτή-
ρια ἐκεῖνα ἀποσιωπητικὰ ποὺ ἀκολου-
θοῦν ἓνα λόγο πεζὸ ἢ ἓνα στίχο.

40

Δὲν μποροῦμε νὰ ζωγραφίσουμε ἓνα πρόσωπο
ἢ ἓνα τοπίο μὲ ἀκρίβεια. Ὑπάρχει ἓνα λεπτό-
τατο μῦρο ποὺ ἀναδίνεται ἀπὸ τὴν ψυχὴ μας
καὶ ποὺ μᾶς μεθᾶ, μᾶς κάνει νὰ κλείνουμε τὰ
μάτια καὶ νὰ βλέπουμε μὲ τὴν ὄραση τοῦ πνευ-
ματος ὅ,τι λίγο πρὶν εἶδαμε μὲ τὴν
ὄραση τοῦ σώματος.

41

“Όσο θὰ τοὺς ἐγκαταλείπουμε, οἱ ἄνθρωποι
θὰ καταφεύγουν σ’ ἓνα Θεό, ἀπ’ τὸν ὁποῖο τί-
ποτ’ ἄλλο δὲν θὰ ζητοῦν παρὰ μιὰ χειρονομία
στοργῆς, ἓνα βλέμμα φιλικό, μιὰ ἐπιδο-
κιμασία, — ἀγάπη, ἀγάπη, ἀγάπη.

42

Κάποιες ὥρες, κάποιοι λογισμοί : Ὁ κόσμος
θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἀντικείμενο λατρείας καὶ
ὄχι γνώσης. Καὶ ἡ φιλοσοφία θὰ ἔπρεπε νὰ
εἶναι προσευχὴ καὶ ὄχι στοχασμός.

43

Ἡ ζωὴ μας εἶναι γεμάτη ἀπὸ θλίψεις καὶ ἔγνοιες. Ὑπάρχει ὡστόσο μιὰ ὑψηλὴ χαρὰ : ἡ τέχνη. Καὶ μιὰ ἀναντικατάστατη παραμυθία : ἡ φιλοσοφία.

44

Κάθε ἀνθρώπινη ψυχὴ εἶναι μιὰ συμφωνία μὲ ἓνα κεντρικὸ μοτίβο : ἓνα μοτίβο προσωπικό, ἀμεταβίβαστο, μόνο δικό της. Μόνη στὸ διάστημα καὶ μόνη στὸ χρόνο, μόνη στὴ μοίρα της καὶ μόνη στὴν ἀγωνία της ἢ στὴν προσευχὴ της, μόνη στὴν ἐφήμερη καὶ στὴν «αἰώνια» ζωὴ, ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ θ' ἀνέβη ὄλο τὸ Γολγοθὰ τῆς μοναξιᾶς της, πρὶν νὰ τὴν καθηλώσουν οἱ δυνάμεις τῆς Γῆς στὸ Σταυρὸ τοῦ μαρτυρίου ποὺ ὄλοι ὀνομάζουμε «Αἰωνιότητα».